

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy hasábolj... Hirdetési díj... Hirdetési díj...

„Nyitár” ben megjelent... Hirdetési díj... Hirdetési díj...

Kéziratok vissza nem adandók.

Egy darab Magyarországról.

(Második közlemény.)

(r. e.) Sajátságos az, hogy ha Ausztriában, vagy az azon túl levő külföldön egy vasutvonal fölépül, az a vidékre nézve rögtön új kereset-források megkezdésévé válik, a jólét új emelvényévé válik, nálunk pedig tüstént szegényebbé tesz egész vidékeket és városokat, melyek addig nagy környékek ipari és kereskedelmi gócpontjai valának, elszegényíti és eddig nem ösmert csapásokkal árasztja el s megszüntet egész nagy kereset-forrásokat, a nélkül, hogy ujakkal pótolná.

Az 50 mérföldnyi területen fekvő, 103,285 lakost számláló, tót ajku, de a városokban némettel kevert és erősen magyar elemű megyét több vonal szeli át; a magyar államvaspályák éjszaki vonala Nógrádmegye határától Barsig érinti, a Zólyomtól a breznóvári kincstári vasgyárig terjedő vonal pedig a Garamvölgyet részéssíti a vasuti közlekedés előnyeiben. A megyét naponta végig rohogó 6 vonattal párhuzamosan haladnak a főbb völgyeken kigyózó pompás kútak, vagy a Garam folyó, melyen tutajok, vagy maga a hullám szállítja alá a vármegye dus fa-termékeit.

Es mintha aláhanyatlott országos-és hetivásáiraival, lerakódó helyeit régóta elvesztett, vagy veszélyeztetett kereskedelmével, magáról Debreczenről olvasók Grünwald Béla füzetének e helyét: „Zólyom megye kereskedése a vasut kiépítése által jelentékenyen csökkent s különösen Besztercebánya hajdan virágzó kereskedése érezte meg a változó forgalmi viszonyok hatását. E város felső Magyarország nagyrésznének emporiuma volt. Ma már alig van nyoma kereskedése fénykorának s inkább csak emléke maradt fenn. A nagykereskedés megszűnt, a vidéki kereskedők is emancipáltak magukat a besztercebányai piacztól s még a házaló kereskedők sem itt veszik többé áruikat. E város híres hetivásárai is sokat veszítettek jelentőségükből s évről-évre hanyatlanak. Zólyom városának vannak nagy marhavásárai, melyek jelentőségben növekednek, közel levén a megye fő-marhaványos vidéke. Kirakodó vásárok közt első a régi időkben is híres radváni vásár*, melyre mindig sok ezer ember gyűl össze s pesti kereskedők is nagy számmal látogatják. A kirakodó vásárok jelentősége azonban, a dolog természeténél fogva, évről-évre csökken, a radváni vásár virágzását is inkább a régi megszokás, mint reális szükséglet tartja fenn.

Tehát hanyatlás és pusztulás, a merre a jólét lüktető ütereik először megjelennek! Mellettk rámutathatni a fő-kereset-től (itt p. o. a fuvarról) megfosztott lakosságra, a kereskedelmi és ipari jelentőségüket elvesztett városokra, de sehól oly vidékre és központokra, sehol legálább e hazában, a hol az elvelt előnyöket összegyűjtve, egyesítve és egy értékesítve találunk, hogy innen kamatos-tól éreznek visszafizetve a megrablott, tönkretett vidékek és városok mindazt, a mit elvesztettek! Mily beteg politika, meny nyire fölénk kerekedett idegen érdek az, mely mellett ama szerencsétlen viszonyokat változatlanul fenntartva látjuk!

Ha a kereskedelem hanyatlík, ugy az ipar sem örvendhet virágzó helyzetnek. Valaha — írja forrásunk — virágzó ipar volt Zólyom megyében. Kis ipart nem csak a városban, de még a falvakban is találtunk s az eredetileg jobbágy-falvak iparos községekkel alakultak át. Nagy ipar pedig a XVII. század óta található a megye területén. A kis ipar hanyatlásának oka Grünwald Béla füzete szerint a következők:

*) Tul. képen besztarcebányai, mert a kis mezőváros csaknem hozzá van növe, mintegy külvárosa Besztercebányának.

wald szerint sem más, mint következménye azon gazdasági háborúnak, a melyet Ausztria évszázadok óta folytat ellentünk. A fejlettebb osztrák gyáriparral a mi iparunk nem versenyezhetett s így következett a sok virágzó iparág hervadása és lassu elhalása. A mi még megmaradt, az is a hanyatlás képét mutatja, mert nem képes versenyezni a fejlettebb ipar termékeivel, de még azért is, mert az iparos-osztály súlyed minden tekintetben. Ehez járul még az iparos-osztály kényelem-szeretete, kevés érteke a haladás iránt és mindez, egyesülve a nyomasztó közgazdasági viszonyokkal, Zólyom megyében és a felvidéken sem teremthetett más eredményt, mint az ország egyes vidékein.

Zólyom megyében vannak virágzó mesterségek. A radváni posztosok pompás vasdag és vékony posztót készítenek, de, mivel ez drágább, mint a rosszabb minőségű osztrák posztó, hát a közönség cserben hagyja őket. — A fésűs-ipar kényesző félben. — A zólyom megyei kőszék, mintegy 43 an, termelnek 15,000 darab konyha- és mézős-rost, 12,000 tucat gyapjuniró ollót, 3600 tucat bicscokt és 500 tucat bicscokt és ezt nagy ládákban elszállítják a házalók Bécsbe, hol a kereskedő szépen becsomaggolya, mint osztrák árut adja el drágábban a magyar fogyasztónak, a zólyomi késeket és ollókat. A fémgyárak közelében fejlődött iparágak (fémöntés, lakat, csengetyű) azokkal együtt hanyatlík; mire kipusztul, nehezebb lesz ama gyárak felállítására is. A házi ipar (csipkék, hímzések) jelentékeny és emelkedőben van Zólyom megye gyáripari is. Nevezetesen a hermaneczi papírgyár, két hajlított fa-butorgyár (Zólyomban és Besztercebányán), a zólyomi pléngyár, műés henger-malom, posztógyár Besztercebányán, a Popper-féle híres gőzfűrés Besztercebányán, a serfőző ugyanott, a hrinyovai üveggyár, a rónczi nagyszerű vasgyár stb. Több vasgyár, a szükségessé vált átalakítások költséges volta miatt megszűnt, a meglévőknél azonban hatalmas piaczaik vannak Bécsben és kivált a keleti államokban. Vannak még kisebb gyárak pipára, majolika-félékre és lóporra is.

Nevezetesebb hitelintézet a besztercebányai tak. pénztár, 120,000 frt alap-tőkével és 13 millió forintnyi forgalommal, ugyanitt a hitelegylet 75,000 forint alap-tőkével és 10,800,000 forint forgalommal és a zólyomi tak. pénztár 40,000 forint alap-tőkével és 3,120,000 forint forgalommal s a breznóbányai, k. h. ugyanily értékkel. Kisebbszerű intézetek vannak még Breznóbányán és Petrusán. Kikel Grünwald a nagyban fűzött uszora ellen, mely ott csakugyan ijesztő mérvben szedi áldozatait a parasztok között. Vannak emberek, kik a paraszt-váltók girójáért fizetést vállalnak, de legnagyobb mérvben üzik az uszorsót ott is a zsidó regále bérilők, a kik lelkiismeretlenül használják fel a paraszt tapasztalatlanágát és így tönkreteszik.

Miután végig mentünk a megye összes gazdasági viszonyain, szöszertint közöljük a kis terjedelmében értékes füzet egy részletét, mely érdekes közgazdasági tekintetből is, de mint jól visszaadott társadalmi kép is élvezetes és e mellett ékesen szóló tanubizonyosság kormányunk lelkiismeretlen és tájékozatlan intézkedései ellen. Az Európaszert, sőt Kisázsziába is elnyúló, Debreczenben sem ösmertetlen házaló kereskedésről szól és itt következik:

„Sajátságos jelenség Zólyom megyében a házaló kereskedés kifejlődése, melynek eredete a XVIII. század elejére vezethető vissza. A megye fel-ő részében, a hol a föld sovány, s nehéz volt a gazdalkodásból megélni, nem tudni mi módon a föld népe a kereskedésre

adta magát. A török kiűzése után az ország nagy és termékeny részében nem volt ipar és kereskedés s a paraszt emberek annyira válnak k voltak, hogy árukat vásároltak, melyek az alföldön, a bányáiban s a határvidékeken hiányosak, szekerekre rakták, s kereskedve bejárták velök a nevezetes vidékeket. Eleinte csak egyesek próbálgatták, de mint-hogy nyereséges foglalkozás volt, többeket is utánzásra csábított s végre már a múlt század végén, Schwartner szerint 1804-ben 14, ma 17 község lakossága foglalkozik házaló kereskedéssel.

Igen természetes, hogy e házalók, kik az év nagy részét más vidéken töltik, nem művelhetik földjeiket belterjesen s a gazdaságot a visszamaradt nők és öregek viszik. S minthogy e lakosság túlnyomó része megszűnt kizárólag földmívelő lenni, az egyesek nagy átalakuláson mentek keresztül. A földhöz ragadt parasztból világot látott, élelmes kereskedő lett Ruházattal is különbözik a parasztoktól — fehér vagy kék posztóban járnak, nyáiban rövid magyar ruhát viselnek s a pörge kalapot magyar módra darutollal vagy árvalányhajjal díszítve, hetyken vágják a szemükbe, magyarul valamennyi tud s a legények a koremban jó kedvökben magyar népdalokat énekelnek, melyeket az alföldön tanultak meg. Megtanultak még németül, oláhul, horvátul beszélni, alkalmazkodva a vidékhez, a vidék nyelvéhez, melyben kereskedésüket üzik. Mint kereskedők szolidak s a nép szereti őket, mert meg nem csalják. Azért viseltetnek irántuk a letelepedett kereskedők ellenséges indulattal s a kormányt és törvényhozást arra akarják bírni, hogy a házalást, különösen a felvidéki házalók heti vásárokon való megjelenését tiltsa el. S a kormány valóban nagy csapást mért e szegény emberekre, a kik megtalálták a megélhetés módját s a magyar kormány meg akarta őket abban akadályozni, hogy megélhessenek. Az ipartörvény 50 § ugyanis világosan kimondja, hogy az ipartörvény nem érinti a házalók viszonyait. Ezen az uton tehát nem lehetett hozzájuk férni. A kereskedelmi miniszterium tehát az évszázadok óta bekészen házalókra ráfogta, hogy ezek nem házalók, hogy az 50 § alapján eltiltsa őket a vásárokon való kirakodástól, állítólag oly czéllal, hogy a helyi iparosokat és kereskedőket megvédje a házalók versenyé ellen. A helyi hatóságok azonnal megtámadták őket, áruikat lefoglalták, őket magukat büntették s mindenképen akadályozták áruik értékesítését. Hogy a kormány ez az intézkedése mennyi kárt okozott e szegény embereknek, még csak megközelítőleg sem lehet megmondani, de kétségtelen, hogy ez által a bukás és koldusbotra jutás vált volna sorsukká, ha a kormány intézkedése még ma is fenállana.

„A házalás Zólyom megyében akként fejlődött, hogy a házaló kereskedő jókora szekérral ment az alföldre s kénytelen volt segídet is vinni magával — Mikor 1851-ben a Bach-kormány házaló-patense megjelent, nagy zavart okozott, mert a házalás fogalmának meghatározása szűkebb volt az ottani viszonyokhoz képest, s csak azt tekintette házalónak, a ki hátán hordva áruját, házról-házra járt. A Bach-kormány hatóságai azonnal figyelemztették a bécsi kormányt a mi elűtö viszonyainkra, s hogy a patens ezekre nem alkalmazható, a nép megkarosítása s nagy számu család tönkretétele nélkül, s a bécsi kormány azonnal sietett figyelembe venni a különleges viszonyokat — s a házalókra nézve az eddigi gyakorlatot fenntartotta. Ugyanezt tette a magyar kormány is s a házalás e módja annyira joga volt a zólyomi házalóknak, hogy nemcsak senki kétségbe nem vonta azt, hogy házalók, de még az 1875. XXXIX. t. czikk külön intézkedik a házalókról, a kik szekérral segédekkel járnak házalni s e keresetből meg is adoztatja őket.

„A keresk. min. egy bürokratikus tévedése, mert az illető referens nem volt tájékozva e kérdésben (a miniszter természetesen még kevésbé okozta) hogy ez emberek annyira károsodtak. A mit a Bach-kormány maga elismert s megengedett, azt a jelenlegi ker. miniszter megtagadta tőlük s visszament a házaló-patensre, melyet a Bach-kormány maga hatályon kívül helyezett, a magyar viszonyokra való méltányos tekintetből. A miniszterium, mikor kiderült, hogy tájékozatlan volt, hogy még csak nem is nézte meg a kérdésre vonatkozó jogforrásokat, nem akarta bevallani tévedését, mert a bürokrácia azt hiszi, hogy ezt beösmerni s okosabb cselekedni szegény és inkább arra határozta el magát, hogy a tör-

vényszerítés hibájába essék, s fenntartva nézetét, megengedte s házalást, de nem mint a házalókat megillető jogot, hanem mint kegyet, melyben őket a törvény megsértésével részesíti, holott épen az volt a tényleg helyes fel-fogás, hogy nem kell a törvényt megsérteni, mert hisz az világos értelme szerint nem is volt alkalmazható. De a látszat a be nem avatottak előtt meg volt mentve s annyi háborgatás és kárvallás után most már újra háboríthatlanul házalhatnak a zólyomi házalók. Reméljük, hogy a magyar kormány nem fogja folytatni azt a mi gazdasági fejlettségünk mellett megfoghatlan politikát, hogy a z állam polgárait megakadályozza a jogos, a törvényekben nem ütköző kenyérkeresetben. Sajátságos hogy habár a házalás a fejlettebb gazdasági viszonyok hatása alatt többé nem lehet annyira jövedelmező, mint a régebbi időkben a házalók száma még sem apad, hanem szaporodik, a mi azt bizonyítja, hogy az emberek nem lehetnek el e keresetforrás nélkül s hogy ez a foglalkozás még is némi keresetet nyújt.

Megdöbbenően ecseteli a füzet azt a nyomást is, melynek a felvidék általános közgazdasági viszonyaiban oly nagy része van. Az adók nagyok s az adófizetésnél tapasztalt jelenségből is kitünik az általános és minden téren való hanyatlás és elszegényedés. A kincstár pedig maga jó példával (!) megye elől a nép-pusztítás és kifosztás munkájában. A Breznóbánya körül betelepített vas-munkások p. o. fát, földet, legeltetési jogot és egyéb kedvezményeket nyertek azért, hogy munkaerejüket, bizonyos napszám mellett, egészen a kincstárnak biztosítsák. Mit tesz most a 6700 főnyi teleppel az erdő-kincstár? csekély béröket lejjebb szorítják, legeltetési jogokat csorbitják, vagy rossz legelő által teszik haszatalanná; tisztifik nem kapnak és épületfát is csak úgy, ha nyilatkozatot állítanak ki az iránt, hogy ugy a telek, mint az épületek a kincstár tulajdonát képezik, a mely azokat — a munka értékét megtérítve — bármikor visszaveheti. Imé, így de-gradálja az állam saját polgárait rab-szolgákká és a reá nézve értékkel kü-lömben nem bíró viskókra éhezve, n-vel polgári tudattal bíró lakosság helyett — proletáriátust. Még a Bach alatt, egyes munkásokra ártirt házakat is visszate-lekkönyveztetni magára, így tevén az erdő-kincstár kedvezőbb emléktív a régi Bach-korszakot, az alkotmányos-nak nevezett magyar kormányzatnál.

Igy készülnek a nemzetiégi érzel-mek és a — szocializmus!

Hangsúlyozza Grünwald műve végén a felvidék magyar szellemi kultu-ráját is, a miben méltánnyalással ismerünk reá, a ki annak idejében oly har-czot folytatott a panszlavizmus ellen, a melynek egy-nemély eszköze lehetett el-hibázott, de czélja és alapszemléje nemes volt és ez hazafias. E könyvben a szerző, jelenleg Zólyomvármegye egyik képviselője és volt alispánja, bebizonyi-totta, menyire ösméri a felvidéket és kivált a megyét s csak szaporította iro-dalmi és politikai érdemeit. A m. tud. akademia nemzetgazdasági és statisztikai osztálya szerencsése választott, mid-őn (elhatározva azt, hogy kiválóbb szakfériákat egyes megyék és vidékek közgazdasági viszonyainak ösmertetésére szólít fel) az idevágó felolvasások soro-zatával mindjárt legelején Grünwald Bé-lához fordult. Ily szellemben és ily ö-n-állósággal kell a többi ösmertetést is megtartani.

Igy okulhatnak az illető vidé-kek, ha a kormány (mely rendszeren el-zárkózik a kritika elől) nem is veszi figyelembe a jó tanácsokat és ut-mutatásokat.

Óhajtanók, hogy Debreczen-t és könyvét is ily szakértő toll ösmert-tesse. — Arról különben megvagyunk

ENBERGI FORRÁS... Károly... cigaretta-papir... Kéziratok vissza nem adandók.

győződve, hogy e felolvasásokat éppen azok nem fogják elolvasni, a kiknek leginkább kellene. Elsősorban az illető közlegények és a kormány. Talán majd azon országos párt, a melyhez csatlakozott Grünwald is, egykor megvalósítja mindazon szándékát, a melyeket írott és szóbeli művekben egyes kitűnő fel-felvetettek; mi ugyan, mint közjogi ellenzék, e párthoz sohasem fogunk tartozni, de legalább feltesszük róla azt, (és valóban nincs kedvünk a kifejezésekben válogatni), hogy — ha egyszer kormánya jutna — becsületesen be fogja teljesíteni programját, mint a Tisza-kormány.

A mohácsi győzelem 200-ik évfordulója ez évi aug. 12-én lesz. — Károly, lotharingi herceg fényes harci győzelmét, mely a már hanyatló félhold: letűnté annyi siettetve, a mohácsi jubileum ünnepéssé akarják az idén megülni. — A mohácsi vész szomorú emlékéhez szokott nép az idén örvendeni akar az ósok dicsőségét fejezténe fölött, mely hosszu 161 év elmúltával következett be ugyancsak a „hős vértől pirosult gyászter"-en a magyar nemzet nagy temetkezése után. E hó 15-én Margittai Péternek, a Mohács és Vidéke szerkesztőjének kezdeményezésére népes értekezlet volt Mohácsra a város házában. Az értekezlet a nagy — történelmi fontosságú győzelemhez méltó ünnep rendezésére 25 tagú bizottságot küldött ki kebelelő Sey Lajos, Baranyamegye főszolgabírójának elnöke alatt. Terveben van az ünnepre az országos történelmi társaságot is meghívni; lesz — ugyan csak a tervezet szerint — tábori mise a csatásíkon, egyházi szónoklat, a győzelem történelmi jelentőségét fejtegető emlékbeszéd, a hősök harci dicsőségéről szóló költemény szavalása, esetleg díszelőadás színészekkel az ünnepet fényes táncszertel fejezné be.

A közös hadsereg és a honvédség. Az a hír hogy legközelebb több közös hadseregben szolgáló törzstisztt áthelyeztetik a honvédség kötelékébe a Katonai Lapok értékelése szerint erősen tartja magát és feltűnő hogy ily hír, melynek megvalósítása oly kellemetlen benyomást keltene, illetékes helyről nem nyer czáfolatot, mi arra mutat, hogy épen nem lehet alaptalan. A honvédtiszti körököt deprimáló hírhez az idézett lap a következő kommentárt fűzi, a mivel mindenki egyetért, a ki szívesen viseli a honvédség érdekeit Reméljük, hogy az illető körök, ha ily áthelyezések szándékban volnának is, utolsó perczen el fognak állani; mert honvédségünk, hála istennek, elegendő erővel bír arra, hogy az üresedésbe jövő felsőbb parancsnoki állások saját kebeléből töltsenek be. — Mi ellenkezőben nagyon helyesnek és igazságosnak tartanók, ha az előleptetés meggyorsítása érdekében felsőbb rangú honvédtiszteket helyeznének át a közös hadsereghez és erre vonatkozólag minél előbb törvényt alkotnának.

Morányi Vilmos császár ellen. — A táviratok röviden utaltak már ama relyteljes körülményekre, melyek közt az öreg Vilmos császár konstanzi utja végbement. Az újabb, valamivel világosabb tudósításokból azt lehet következtetni, hogy az agg uralkodó élete ellen morányi let terveznek. A Berl. Tagblatt közleménye így hangzik: „Arra a külön-

vonatra nézve, melylyel a császár csütörtökön éjjel Coblenzből Constanza utazott, különös biztonsági intézkedések történtek, minthogy Gross-Geranban s egyéb helyeken névtelen czédulákat találtak elszórva, melyek tudatják a császári vonat áthaladásának óráját s a népet felszólítják, hogy legyen készen. — A vonatban sebtiben lehetett, a vasuti pályát a rendőrség szállotta meg s a császári vonat előtt egy külön vonat indítottak utnak, mely Bensheim mellett egy vasuti segéd-pályáért agyongázolt Hogyan történt ez az eset, még szintén nincs földerítve.

Koburg Ferdinánd herceg kiltásait illetőleg még mindig igen eltérők a nézetek. Mig Bécsből azt híresztelték hogy hirtelen kedvezőbb fordulat állott be, s van remény arra, hogy Oroszország elismeri a választást, Brüsszelből éppen az ellenkező jelentés érkezik. Az orosz kormány ottani lapja, a Nord, a legridegebben kimondja, hogy a Koburg-féle incidens be van fejezve s szó sem lehet arról, hogy a herceg választása érvényesnek elismertessék. Egyébiránt maguk a bolgárok sem számítanak többé arra hogy Koburg herceg egyhamar megjelenik közöttük. — Erre vall az, hogy a tirnovai szobranye bizonytalan időre elnapoltatott.

Boulanger tábornok újra a nap hőse Párisban. Csakhogy legújabb hőstette, a level, melyben a képviselőház mult heti vitáiról éppen nem nagyon kiméletesen nyilatkozik, nem igen fogja dicsőségét emelni. A kormány föl is akart ellene lépni, de azon fölvetésből indul ki hogy a tábornok nem a nyilvánosság számára írta levelét, hanem a címzett követelt el indiszkrétziót, melyert Boulanger rat büntetni nem lehet. Ha azonban ez a nagyon kiméletes fölvetés alaptalannak bizonyulna, akkor a tábornok aligha fog sokáig a clermont-ferrandi hadtest főparancsnoka maradni A kormány hrtározottan el van rá szánva, hogy a katonai fejelem elleni sérelmeket, bárki kövesse el, kiméletlenül megtorolja.

Politikai betegségünk.

III.

Háttra volna még a harmadik tényező melynek lélektani okait ne is keressük, mert hiszen azok az előbbieknél természetes társait képezik; mert ez nem más, mint a nyers erőnek diadala a kitartó meggyőződés fölött.

Bármilyen sajtóságnak is találják a materialisták, a demoralizálók, még mindig akadnak oly alvajárók, a kik elvről, meggyőződésről, önzetlen hazaszeretetről lemondani nem akarnak, nem tudnak. S bármily obscurusnak is nevezzék a kenyéret megalkuvásra, elvtagadásra és szegényelés szolgálatara kész nagy urakból ury szolgáknak vedlett lélekvasárlók, még mindig akadnak olyanok, kik szivesebben eszik a szegénység sós kenyéret, de függetlenül és hittal a sziveikben, semhogy önmaguk megtagadásával lelkiismeretük feloldozásával, kegy-falathoz jussanak.

Ezek ellen aztán megindul a hajsza! Előfogják fiát, testvérét vagy bármilyen atyafiát, kiteszik mindenféle képzelhető szekaturának, tönkre teszik anyagilag és erkölcsileg egyaránt, lehetetlenné teszik társadalmilag; és ha a szive vérehez legközelebb állónak szeméiből kisajtott könnyű, ha a vagyona romjain panaszködő sohaj sem képsé makacságát megfogja, egyszóval ha a távolból hangzó fenyegetés ép oly keveset ér, mint az előbb megkísérlett ígért, akkor hadd jöjjön ő maga. Törvény, tisztesség? — az csak a felénknek

szól. Lelkiháborodás, guny, ostorozás? .. lepattan érzékellenül.

Az antisemitáit ráuszítja a zsidókra, a zsidókat az ellenzékre. A kath. klérust ijeszteti a földfelszóló socialistákkal, ezeket meg megrendszabályoztatja katonasággal, ez előtt perze ő is elnémul.

És a ravaszság, és az erőszak diadal-maskodik!

Még csak egy megjegyzésünk volna hátra A Tisza-párti lapok (a legjobb akarat mellett sem lehet őket másként nevezni, hiszen nálunk nincs kormány csak egy ur és sok rabszolga) azzal vádolnak bennünket, hogy mi csak Tisza személye iránti gyűlöletből ellenzékieskedünk. Hát azon legkevésbé sem csodálkozunk, ha ők ugye veszik; miután ők csak a Tisza személye iránti rajongást képviselik, nem pedig elvet, természetes tehát, hogy az álláspont, a működés elleni harcot a Tisza személye ellen irányultnak deklarálják.

Am mutassanak e sorokban: megdönt hető állítást, egyetlen egy helytelen, igazságtalan bírálat szót, — már pedig a mily helytelen egy ember iránti rajongásból országos érdeket feloldozni, ép oly igazságtalan volna személyes támadással bírálni a közügyek állását, — s mi magunk leszünk kik őket rehabilitáljuk.

Smiles azt mondja: „Ha a Szép lenne a Jó, akkor Commodus lenne a legjobb ember, holott ő a gonoszok czimere volt.“ Hát lehet valaki bizonyos tekintetben szép, vonzó, de azért Commodus Commodus marad, s miként Smiles tovább mondja: „... a nagy ravagyás és önzés is párosul, belőle a világ legnagyobb ostora, gazembere válhatik.“

Nekünk ezzel szemben csak az örök igazságban való hit és remény marad hátra és hogy Erazmussal imádkozzunk: „Sancte (Socrates) Kossuth ora pro nobis!“

Rónay Imre.

KARCZOLATOK.

(Kötél és politika. — Segítség! — A snikli. — Afghán-kamarilla. — A Boulanger tyukszeméi. — A vasúri jegyek. — Ne higgy a németnek! Jón a kolera.)

A mihe Jókai Mór a társadalmi téren bele fog, az bizonyára halva születte, vagy ideitlen képződmény. Vesszük azt észre a Budapesten, Szent István napjára tervezett „Segítség“ című, a tűz- és víz károsult helyek fölségelésére rendezendő ünnepélyen is, a melynek Jókai Mór a főintézője. Valamint megvagyunk róla győződve, hogy az ő eszméje volt a fényűzés legyezetése az alkalmi-mű 100 forintos példányai által, épp oly kétségtelen előtűnik, miszerint csak töle és nem mástól eredhetett az ünnepély következő pontja:

„3 §. A Stefánia-ut és a városligeti Arena közötti gyepen egy kétszáz öl hosszú, vastag kötéll lesz. Azok, akik a kormánypárti politikát helyeslik, az Arena oldalán foglalnak állást, a kik pedig az ellenzékhez tartoznak, azok a Stefánia-ut oldalára állanak. Egy adott jelre mind a két párt megfogja és meghzza a 200 öl hosszú kötelet. A két párt közt egy czélpont lesz. Az a párt, melyik ellenfelet a czélponthoz huzza, az lesz a győztes. A győztes párt egy nagy hordóbort fog ingyen kapni, hogy azt politikai pártvezéreinek, eszményképeinek egészségére ott a helyszínen meghihassa.“

Hát ez a tréfa elmehet szentségtörés számába is, mert valóságban nem egyéb, mint a legszebb polgári jog, a képviselő-választás gyakorlatának büntetésre méltó és tudunkkal

törvény által is tiltott kigunyolása. Egy vidéki városban tettek meg azt a tréfát, hogy egy részeges és félkegyelmű kalapos mesterral elhitették, hogy ő képviselő-jelölt; választottak elnököt, jegyzőket, mondtattak a szerencsétlen által programbeszédet is. Az lett a tréfa vége, hogy a fő-intézőket becsukták több napi dutyira, de nem is akadt jó izlésű ember, a ki ennyi frivolságot méltatlan-kodással ne fogadott volna.

Most jótékony célra az ország fővárosában, több százezer ember szemeláltára követteti el ezen a legszentbebbel való könnyelmű tréfát — Jókai Mór!

Nagyon elkellett veszitenie minden kegyeletes érzését a fővárosi sajtónak és közönségnek, mely ezt a botrányos játékot eltűri és megjegyzés nélkül hagyja, sőt talán még is kaczagja.

A vidéken mindenütt megbotránkozva olvassák a famozus program-pontot.

Ezzel a „tréával“ — ha már tréfa — különben lehetne valamit elérni. Példázhajta az épen lefolyt képviselő választásokat.

Tény, hogy Jókaiék a választásokat jótékának tekintették, melynek jutalma volt a végül kikortyintott hordóbor.

Tény továbbá, hogy a kormánypárti választókat és a kormánypárti választók az ellenzéköt kötéllal vonszolták volna a czélhoz.

Azt se tagadjuk, hogy az ellenzék átengedi a kormánypártnak a kötelet.

Nem titok végül, hogy a kormánypárti nagy győzelemnek titka a választások alatt a nagy huzavonában rejlett.

Ezeket a megezáfolhatlan igazságokat példázák esetlen tréfájával Jókai Mór et consorsot?

Ha ez a céljuk, nos — akkor nincs kifogásunk az egész szörny eszme ellen.

Van még egy ilyen nagyszerű (!) tréfa a programban. A czégül szolgáló Jókai-névhez illő, közös ügyes magyarsággal, így hangzik: „Kit szeret jobban a kutya, a gazdájáté, vagy a sniklit? Husdarabok lesznek ugyanis felaggatva egyes kötelekre; ki-ki oda vezetheti a kutya-ját és ha a kutya nem a kocsz után kap, de a gazdája hívására halgat és távozik, a gazda jutalmat kap.“

Igen szellemes ötlet — azon esetben, ha a gazda példázza Magyarországot, a „snikli“ a különböző rendjeleket, vízi-biztoságoakat, nyugdíjakat és egyéb koczokat, a kutya pedig — nem kell mondanom, hogy kiket. . .

Máskülönbén esetlen valami az egész. Vannak a bizottságban jóizlésű egyének, mint p. o. Atzél Béla báró. Nem lehetne az izlés-telen kötéll- és snikli-komédiát megakadályozni?

Segítségért kell bizony kiáltanunk, az ilyen „Segítség“ ellen!

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

Poloskás szerelem.

(Humoreszk.)

Irta: Harangi József.

(Folyt. és vége.)

Továbbá, ha megengedné a kisasszony, holnap tiszteletét tenné Boldizsár ur? — Hát miért ne engedné meg? Szívesen megegedi — Boldizsár ur köszönt és távozott.

Senki sem tagadhatja hogy Boldizsár ur olyan okos ember, mint egy fél káptalan, s hogy most mégis ennyi ostobaságot beszélt, menthető azzal, miszerint a nagy szerelem és a váratlanul szives fogadtatás megzavarta az esztét, mi miatt okosabb dolog nem kerülhetett a nyelvére. Hanem annyi tagadhatatlan, hogy megvan törve a jég; könnyű most már odább korcsolyázni a vízben.

Ezen a napon semmi hasznát sem vették Boldizsár urnak a hivatalban. Valami vén kuruzslót kellett volna megidéznie, annak idezés helyett szerelmes levelet írt, a pokol minden átkával fenyegetvén azt azon esetben, ha hűtelen lenne ő hozzá. Egy másik idezés is kellett volna írnia bizonyos férfi személynek, ki ama kuruzsolónak felszeme világával fizette meg a tiszteletdíjat a gyógykezelésért s e miatt panaszt emelt ellene. Ennek aztán eme társulással fogva azt írta Boldizsár ur, hogy takarodjék a pokol mélységes fenekére, mert ha még egyszer észreveszi, hogy —

Hát mikor idáig jutott, eltelt a hivatalos óra, a mikor aztán fölfedezé minéni há szontalanság miatt koptatta a tollat. Bosszusan tépte szét az írka firkát és hazament.

Egy csomó gondolatjel eléggé kifejezi,

mit érzett Boldizsár ur egész nap és egész éjen keresztül.

Másnap híven megjelent Linkánál, s mivel épen esett az eső, panaszkodni kezdett az időjárás rosszasága miatt. Még csak sétálni sem mehet az ember. Pedig ő nagyon szeret sétálni és reméli, hogy a kisasszony is? — Természetesen. — Ő az erdőben szeret sétálni, hát a kisasszony? A kisasszony meg a mezőn. No az is szép hely, de az erdőben az árnyas fák alatt jobb a szerelmeseknek.

Hohó! igaz! Lám, ha eszébe nem jut Boldizsár urnak, hát még elfelejt! Ő azon elhatározással jött most ide, hogy szerelmet vall s azután nem bánja, ha eg s föld egybeszakad is. — Leterdelt tehát, a mint a regényekben olvasá (mert ebben még nem volt praxisa) megfogta mind a két kezét a kisasszonynak s elmondá végtül-végig, a mi a szívet nyomta. Az pedig sok lehetett, mert Linka nagysám majd elástitotta magát, mit hallgatá. Talán azért adott olyan feleletet is, mely széna is volt meg szalma is, amint épen értelmezni akarta az ember.

Hogy ő igen szívesen vette a Gányi ur nyilatkozatát, amár egy kissé korai volt, nem és tagadhatja el a vonalmát ő sem. De van neki egy dragonyos hadnagy ismerőse, a ki — a kitől — vagy a kinek egy szer, valamikor már odaigérte a kezét, a mit ő még most sem feledett el. — Szóval ő nem tud kettőjük közül választani, hanem jöjjön el Gányi ur holnap délután, akkor itt lesz a dragonyos hadnagy is s aztán majd választani fog az ő édes mamájá.

No, ezzel a nyilatkozáttal Boldizsár ur ugy meg volt elégedve, hogy a pokolba kívánt minden dragonyos hadnagyot. — Főllált levette térdeiről a port s elkezdé keresni a kalapját. Azt a kalapot szépen letette volt ő a fölvetett ágy tetejére, az azonban a maga em-

berségéből lekivánczolt az ágyba, s mivel Boldizsár ur sehol se találta, a szerelmi válamás után mindjárt így kellett kezdenie a konverszálást:

— Kisasszony kérem, nem tetszett látni a kalapomat?

Egy jó negyedóra beletelt míg egyesült erővel felkutatták a szőkevenyt, a ki még résem ért vándorlása alatt tapasztalt élményeit elbeszéli, már ott volt a Boldizsár ur fejen, a ki pedig udvariasan bókkolt, s visszament a szobájába, a hol aztán az ágyba csapván a kalapját: szidni kezdte a dragonyos hadnagyot.

Estefelég igen szépen eltöltötte az időt a káromkodással, akkor észbejött, hogyha már holnap szépségszerenyre indul mennyasszonyt vagy üres kosarat nyerni: az előkészületeket már ma meg kellene tennie. Sorbajárta hát a divatraktárakat, felforgatott gyógyszerárt, fűszeres boltot, illatszerekkereskedés, bevásárolt egy esztendőre való nem okos emberek számára készült csecsebecsét. A többit másnapra halasztá.

Ejfelleg fenn ábrándozott. Gyertyáját az ablakba tette és úgy hallgatta, hogy esik az eső. Ejfel után ruhástól ledől az ágyára. Egy darabig nem tudott elaludni, csak bámulta a hamvadni kezdő gyertya pislogó lángját.

Mindenféléről akart gondolkodni és semmiről sem tudott — Egyszer aztán szép lassan elszerűlt.

Mivel az órája megállt még éjfel előtt, nem tudhatom megmondani, meddig aludt. Aludt addig míg egy jókora szurást nem érzett az orrán, a mire fölriadt és rémülten kapott oda.

Nem talált ott semmit, csak egy olyanforma kis daganatot, mint egy lyukas mo-gyoró.

— Gyilkosok! — kiáltá felugorva és kétségbeesve kereste a gyertyát. Mikor világos lett, azonnal a tükörhöz futott — s megijedt, a saját ábrázatától.

Hiszen az nem volt emberi arc, mely onnan visszatekintett reá! — Ki volt az az átkozott, aki vakmerő kezeivel belekontárkodott a természet művébe s úgy összekuszálta az ő arcát? Tele van az egész mogyorónyi nagyságu daganatokkal, mik viszketnek s a vakarás után még nagyobbra nőnek. Ót, hat, hét, épen a legfatálisabb helyen, az orra hegyén a kilenczedik!

Ilyen ábrázattal menjen ő holnap az öreg német asszonyság elébe mennyasszonyért versenyezni? Hiszen a ki meglátja, megrémül tőle! De kicsoda istentelen teremtmény lehetett az, mely őt így eltorzította? Erre sem sokáig késett a válasz Boldizsár ur szuró fájdalmat érzett a nyakán; odakapott és egy ép egészséges poloskát tartott a körmei között.

Sohasem látott életében olyan állapotot, csak a híre hallotta, de az illatról rögton ráismert. Honnan került az ő hozzá ily hirtelen? Hiszen az ő szobájában sohase volt!

Elkeseredetten rogyott egy székbe és elfásultan hallgatott egy darabig. — Azután hirtelen fölugrott s egész dühvel fordult amaz elődi állatok ellen.

Meg kell tudnia, honnan kerültek azok ő hozzá. Mindent felforgatott a szobájában s nem jutott más eredményhez, minthogy egy pár emberevőt elpusztított. Utoljára a kalapját kapta a kezébe, belétekintett s látott benne vagy husz darab barna házi állatot nagy nyugalmmal sétálgatni, melyek az ő öldöklő tekintetétől halálra ijedhetének, mert dicséretes buzgalommal igyekeztek magokat elrejtteni a kalap bélése alá.

Az afghán kamarilla fellázdott és az emir szeméit kiszurva megfosztotta látó képességétől.

Különös! Ezt a tréfát nálunk már három száz év óta gyakorolja — az osztrák kamarilla!

Egyszer a népekkel, máskor az emirrel.

Boulanger a nagy „száműzött“ (!) szünetel Clermont-Ferrandban. Nem huzhat csizmát a lábára; valaki (olvassuk) nagyon a tyukszemére hágott a párisi tüntetések alatt.

Ki tette azt?

Bizonyosan — Grévy!

A vasuti jegyekkel járó engedményeket a magyar államvaspálya vonalain megvonták a nyáron át vándorló vidéki szinészekről, a kik e miatt tönkre fogtak menni és (a mint a legtöbb iskolai értesítőben olvassuk) a supl-kánsoktól, a kik egy-egy tanoda számára gyűjtettek.

A főispánoktól és a képviselőktől nem vonják meg és az államtitkárok is külön vonaton és szalon-kocsikban járnak korteskedni ezentul is.

Mert paraszt — az más!

Hát Koburg herceg?

Legőbb feladata leend a bolgár trónon visszaszerzeni Oroszország rokonszenvét. A mely hatalomnak köszönheti Bulgária politikai felszabadulását és annak általában nagy hála-ért tartozik...

Ezt mondta Ferdinand herceg és főhadnagy a nála tisztelgett bolgár küldötteknek.

Aztán ebédelni mentek. Szegény bolgárok! Ilyen ebédet ugyan kaphattak volna Szerajevóban és Timóvában is.

Mondják, hogy a küldöttség egy tagja ebéd után lefordította ezen, Magyarországon már régóta ismeretes nótát:

Pajtás, ne higgy a németnek...

— De hát akkor se higgyek neki, mikor a németen — magyar kir. honvéd uniformis van? — kérdé egy másik küldött...

Es hogy a magyar ember öröme teljes legyen, jelentkezik már a kolera is.

Övintézkedésekről még nem olvastunk egy betűt sem. Legfőbb azt sejtjük, hogy az orsz. közegészségügyi tanács összeül és tanácskozik fog oly szer ellen, mely a többséget megóvjá az elhullástól.

Gili Balázs.

HELYI HIREK.

* Debreczeni termény és áruaktár. A debreczeni termény és áruaktár részvénytársaság igazgatósága és felügyelő-bizottsága e hó 16-án közös ülést tartott, melyben következő fontos tárgyak fordultak elő. I Tudomásul vétették, hogy a volt cukorgyári épületek tervszerűleg raktárakká átalakították s ezek

Egy percznek századrésze alatt eszébe jutott Boldizsár unak, hol volt az ő kalapja, míg maga szerelmét térdén állva bizonygató imádozott Linkájának. Ime hát az sem vesztegette hiába az időt, sőt többet tett nála mert emléket is hozott magával. Oh, mily kitűnő parthiet szalasztott el Boldizsár ur, hogy el nem nyerheti letarolt arczával az ő szerelmét. Hiszen Linka nagysám a kelengyében milliókat — hozott volna magával!

Mert a szegény Boldizsár csakugyan nem nyerte el a leányt. — Várta hogy azok az impertinens daganatok majd csak lelohadtak. Le is lohadtak, csak az az egy maradt meg az orrán; annak a nyomát ott viselte vagy 2 hónapig.

Egész nap ki sem mert mozdulni a szobából; nem bánta, akar mit csinálnak Linkával, meg a dragonyos hadnaggyal meg az egész világgal — Az elkeseredés egészen elvette az eszét.

Linka és a dragonyos hadnagy pedig még az nap jegyet váltottak; eképen Boldizsár ur első és utolsó szerelme kimúlt az árnyék világából a poloskák közreműködése miatt.

Boldizsár ur e naptól kezdve lón esküdt ellensége a poloskának e naptól kezdve lett agglégény is. Közeli sem mert többé komoly szándékkal a nőkhöz. Nem mondható ugyan, hogy egy párszor szerelmes ne lett volna titkon; de mikor a titokban imádoztánál látogatóban volt, és szive ügyéről akart szólni: előbb mindig szerette volna megkérdezni az imádoztát:

— Ugyan kérem édes nagysád, vannak e nagysádnak poloskái?

Ezt pedig sohasem merete megkérdezni.

meg is szemléltetvén, igen alkalmas száraz és szellős helyiségnek találtak Nemi csekély pótmunkáknak befejezése után legközelebb 8 nap mulva majdnem minden osztályba áruk, u. m. gabona nemtek, egyéb nyers termények és készítmények beraktározhatók lesznek. Az átalakított, fedett és bezárható helyiségek képesek összesen mintegy 80,000 métermázsá különféle árut befogadni. 2. Az áruaktár telepét és épületeit a m. kir. államvasut helybéli pályaudvarával közvetlenül összekötő vasuti szárnyvonal földmunkálata és sinlerakása is megsemmisített és constatálott, hogy ez szintén néhány nap mulva teljesen befejező lesz, úgy hogy annak közhatósági politikai bejárása és forgalomba átadása még július hó folyamában eszközölhető. 3. A raktárak és vasuti szárnyvonal melletti használható állapotba jövőn, intézkedéseket tett az igazgatóság arra nézve, hogy az adminisztratio kezelése is minden késedelem nélkül beállíthatassék. Nevezetesen a) Üzletvezető Schmed Ágoston javaslata folytán a könyvelő és levelező állásra kinevezett Vass Viktor a szegedi kózártár volt könyvvezetője, ki köteles lesz helyét 8 nap alatt elfoglalni. b) A szükséges könyvek és nyomtatványok beszerzése az üzleti szabályzat ügyrendje, a beraktározási díjszabály kidolgozása elrendeltettek. A legközelebbi ülés n ezek az igazgatóság által megfogant állapotát és a hirdetési körlevél kíséretében egy a helybéli mint a vidéki érdekelte gazda és kereskedő közönségnek megküldeni c) Azonnali érintkezés történik a beraktározandó áruknak tüvész ellen méltányos feltételek mellett biztosítására nézve beérkezett ajánlat folytán. d) A termény és áruaktárak álló pénztézzel a beraktározandó árukra adandó jutányos kamatu előlegek, annak kielégítő összegbeni előszerezése és a folyóvétel módjára nézve azonnali tárgyalások fognak kezdetni. A fennebbi intézkedésekből kitűnik és nagy valószínűséggel feltehető, hogy a termény és áruaktár f. é. augusztus 1-én üzleti működését már nyilvánosan megkezdheti s az igazgatóság abban is megállapodott, hogy egyes esetekben netán már előbb is oda beraktározni kívánóknak természetmennyei a legméltányosabb feltételek mellett befogadtassanak.

* Népesedés. A f. július hó 11-től 16-ig terjedő héten született Debreczenben: ref. vallású 5 fiú 14 leány, r. kath. 2 „ 6 „ ág. ev. 1 „ 1 „ zsidó 2 „ 1 „ együtt = 0 „ 22 „ Összesen tehát született 32 gyermek. Ugyanez idő alatt elhunyt 24 egyén. Így a szaporodás 8.

* Debreczeni ország vásár. Az őszi országos vásár Debreczenben a következő rendben tartatik meg: aug. 8-án (hétfő) lesz a bőr, gyapjú, méz stb. árucikkek vására; 9-én toll stb. vásár; 11-12 a juhásár; 13-14 én sertésvásár, 16-26-án a baromvásár.

* A nagy hatvanutca baromvásártéri új helyi vasut mindinkább közeledik a megvalósulás stádiuma felé. Az aláírási íven a következő nevek vannak feljegyezve: Csanak József, Csicsó Lajos, Lichtschein Mózes, Lichtschein Menyhért, Pusztay Sándor, Balla Mihály, Fehér Hermann, Fabriczius Géza, Rickl Géza, Fülöp Jakab, Scheer Lajos, Lengyel Imre, Márk Andre, Komlóssy Arthur, Kovács József, Komlóssy Dezső, Lukács Dezső, Hartstein Lipót, Lichtschein Samuel, Fried Emiel, Gránát Jakab Jakabovits Aladár, Göll Nándor.

* Helyi termékek. Megjelent és beküldött szerkesztőségünkhez a „Tiltott szerelem“ cz. regény. Irta R. P. O. huszártiszt, ki névtelenül már több kötet szépirodalmi művet adott ki. A jelen kötet ára 80 kr s a tiszta jövedelem az eperjesi tűzkárosultak javára fordittatik. Legközelebb visszatérünk e műre.

* Halálozások. A f. évi július 11-től 16-ig elhunytak Debreczenben: Tóth Imre 4 é. béh. Harsányi Sándor 5 h. béh. Juhász József 37 é. tüdővész Kallós Sándor 6 h. görcsök Sipos István 60 é. vízkór Bologh Róza 1 h. béh. Király Erzsébet 1 es. fel. é. béh. Mór Gyula 1 h. gyeng. Bór Julianna 46 é. gümő Rácz Zsófia 2 h. hurut Fülöp Berta 1 é. béh. Szilágyi Eszter 3 h. béh. Jobbágy Dániel 62 é. guttaetés, Buch Gábor 7 h. béh. Boross Pál 65 é. aggkór Kozdempel Sándor 7 h. béh. Turai Sándorné 59 é. gutta. László Sándor 1 é. béh. Zagya Julianna 9 h. béh. Kemény János 46 é. gümő. Várady József 4 é. agylob Csáky Eszter 16 é. agylob Fábán J. 1 h. agylob Steiner? h. sz. — Meghaltak összes száma 24.

* Színházunk díszletei Budapestre szerencsésen megérkeztek. — Szombattól kezdve egymásután 8-szor adatik a „Varázsfiatal“ a népszínházban, a mi színházunk dekorációval; melynek — különösen az első felvonás menben játszó jelenete, és az utolsó felvonás vándorló képei sok ezer frtot képviselnek.

* Pitypalaty, pitypalaty. Egy háziúrral történt meg az alábbi eset. Volt neki egy fiatal, kedves fiúcskájé, a melyet szép zöld kalitban tartott s a mely már elég csengő hangon tudta énekelni: „Pitypalaty, pitypalaty...“ A háziúr nem volt melegegedve madárkájá gyenge trilláival s hogy hangját erősítse az esetben szokásos barbár módszert vette elő, t. i. a fűrj fejét beütötte. A szegény madárka szívzúgató hangokat adott kinjában s keservesen énekelte: „Pitypalaty, pitypalaty“ Történt pedig,

hogy a háziúr megszánta a fűrj vergődését és kiemelte a kalitból, hogy olajjal kenegesse a fejét. De a madárka ügyes volt „Pitypalaty, pitypalaty“ — és messze repült a gazda kezéből... Minek akart jobb hangot... * Gyermekek halandósága. Az elmúlt hét 24 halottja közül több, mint fele ismét a csecsemők közül lett a halál mártalékává. A 24 halott közül ugyanis 10 egy éven alóli gyermek volt. — Ezek közül 10 belhurutban hunyt el.

* A csendes környék. Debreczen városához tartozó külső területeken, mint a IV. ker. rendőrkapitányság hivatalos jelentéséből kitűnik, a folyó év első feleben mindössze csak 3 verekedési, s 4 öngyilkossági eset fordult elő. A közbiztonsági állapot e szerint a legjobb eredményt tünteti fel.

* Humor. Vizontlátás hosszú távólét után. A: Emlékszel e még Csengő kisasszonyra, akivel együtt voltunk Szliácson? B: Csengő... Csengő... Ah hah! Emlékszem már... Az a csunya szeplős lány akit te mindig olyan kiálthatatlannak mondtál... No mi van vele? A: Hogy mi van... vele... Hát... izé... elvettem feleségül!

Különbség. Apa: Hallod e fiacskám, ha jó léssz, s abad fát hordanod; ha rossz léssz, kell fát hordanod.

— Egy kis szolgált huszár beszéli el hőstetteit, a többi közt azt mondotta: Mind a négy ellenség rám támadt. De én egyetlen kardszúrással úgy falhoz szegeztem mind a 4 támadót, hogy most mint freskóképeket bámulják őket Európába.

— A nagy titok. Dühbe jön a bírós bitangnak nevezi a cigányt. „Bíró ur — válaszolja ez — ne sértessen, mert olyat találok mondani, a mit még senki sem mondott a bírónak.“ No csak ki azzal a tiókkal. Hát csak azt mondom, hogy a bírós ur bec ületes ember!“

Veszélyes helyen. — Egy turista találkozik egy hölgygel a sziklák között. — Ismerven egymást, csakhamar együtt folytatták útjukat.

Egy veszélyes helyen a férfi odaszól a hölgyhöz: — Kisasszony, ez a hely igen veszélyes Szabad kérem a kezét? — Beszéljen kérem a mamával! volt a gyors válasz.

* Csillagok járása. Julius hó szintén minden nevezetesebb „égi esemény“ nélkül vonul el fejtünk felett. A nap látszólagos pályáján 23-án reggel 6 óra 36 perczkor lép az oroszlan jegybe. A hold fényváltozásai a következő időre esnek: új hold 20-án este 10 óra 6 p., első negyed 27-én délután 3 óra 46 perczkor. Hold a földtávolban 12-én reggel 7 órakor, földközelpben 24-én reggel 7 órakor. — Bolygók közül látható: Venus reggel 8 órakor s lenyugszik este 10 óra 20 perczkor; Mars reggel 3 órakor kel s este 7 órakor nyugszik, Jupiter délután 1 óra 40 perczkor kel s éjjel után fél órával nyugszik le, s 8 óra 9 óra közt este, dél felé 32 fok magasságban látható. — Szaturnusz reggel 5 óra 23 perczkor kel és este 8 óra 50 p lenyugszik.

* Tanonczul akar felvétetni egy 14 éves vidéki fiu valamelyik helybeli kereskedés Bővebb felvilágosítással szerkesztőségünk szolgál.

* Időjárás. Európában: A depressziók (759-760) egyike a kontinens délnyugoti, másika annak északkeleti részében van. a nagy légnymós (765-769 északnyugat felől nyomul közükbe Az idő, kevés hőváltozás mellett, változó felhőzetű, helyenkint esővel és zivattal.

Hazánkban: Északias, részben déli- és keleties, helyenkint erős szelekkel, a hőség keveset változott, a légnymós északkeleten nagyodott. Az idő változó felhőzetű, reggel derős. Esők helyenkint, itt-ott zivattal voltak Aradon viharral.

Kilátás a jövő időre: Hazánkban: Nappali derűvel éjjeli borulással várható, helyenkint esővel, itt-ott zivattal, kevés hőváltozás mellett.

x 50 000 forint ra rug a Kincsem-sorsjáték nyereménye, melynek még ezenkívül 4874 nyereménye van, s ez által rendkívül kedvező nyeremény-kilátást nyújt miert is nem mulasztadjuk el t. olvasóink becses figyelmét e sorsjátékra különösen felhívni.

* Rudolf trónörökös öcs. és kir. fensége e kivitteli czikket becsi mintárlatán a hirnemes krondorfi savanyuvizet a következő szavakkal tüntette ki: „Ez a jó krondorfi, — ritkán hiányzik a sztalunkon.“ Ezen magas helyről eredő elismerés által minden kétségen feletti megerősítést nyer. világhírű szaktudósok azon nézete, hogy a krondorfi savanyuviznek nemcsak monarchiánknak, de a föld egész kereségén párja nincs.

Az én házi szerem. Terem (Kiskuküllő). Tekintetes ur! A Brandt Gyógyszeres svájci labdacseit — 4 dobozzal megkaptam, mondhatom, hogy azok ikitűnő szolgálatot tettek gyakori fejfájásban u. n. mig rémben szenvedő nőmmek. Mintegy 12 évig használta igen jó háziszertül s a labdacskal csakugyan czelt is ért. A svájci labda-

csok folytonos használatával egészségünket fontarthatjuk, s ezért én a svájci labdacscsokat (egy doboz ára 70 kr. a gyógyszerárakban) mindenkinek legjobban akaratóból ajánlom, bár minden háztartásban megvolna! Tisztelettel Braziliák Antal uradalmi kertész Mivel Magyarországon Brandt R. gyógyszerész svájci labdacseinak sokféle utánzatai léteznek, a valódi felismerhetése végett gondosan meg kell nézni mindenik dobozán, rajta van e a védőjegye: egy fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névleírása.

— A külföldi pótkávé ártaimassága. A fővárosból a következőket írják lapunknak. Az utolsó időben különösen a melegebb időjárás beálltával mind gyakrabban fordulnak elő az olyan esetek, hogy a kávéval előket gyakran a rosszulletűek feltűnő jelei lépik meg, a mely állapot hosszabb idő alatt rendszer gyomorhájá fajul. Az ez irányban eszközölt vizsgálódások következtében aztán rájöttek, hogy e bajt a külföldi pótkávé használata okozza azért, mert a külföldi gyárosok óriási készletei gyakran egy évig fekszenek raktáron és hosszú ideig vannak utban, míg a vevő kezei közé kerülnek. Tekintve már most, hogy e külföldi pótkávé csaknem kivétel nélkül festékanyagot és szirupot tartalmaznak, a hosszú időn át fekvő anyag ezek következtében erjedésnek indul, mely azonban külsőleg észre nem vehető, hanem csak káros következményeiben, melyek állandó használatnál előbb-utóbb megboszulják magukat. A főváros közönsége ezt most már be kezdi látni és ez okból bizalommal fordul Szalády Antal tekintélyes fővárosi pótkávégyárhoz, kinek mint-taszerűen vezetett gyára egyszerűen lehet lenné teszi azt, hogy a megrendelő 3 naponál idősebb kávéval kapjon „Hungaria“ névű gyógykávéjáról, mely rendkívüli kellemes íze és fej gyomorhájok és emésztési zavarok elleni kitűnő hatásáról nemcsak ismeretes, de számos fővárosi orvos által kezeltjeinek ajánlatik is, már annyit és oly alaposan írtak, hogy itt erre kiterjeszkedni fölöslegesnek tartjuk, Szalády-féle pótkávéjáról pedig, (melyet sokan a „magyar Frank“-kávéknak neveznek pedig amannál sokkal jobb és tisztább) csak annyit jegyzünk meg, hogy jobb, kellemesebb ízű és a mi fő egészségesebb minden más pótkávéval, míg ára amazokéval egyenlő vagy olcsóbb. A Szalády-féle gyártmányok ma már a vidéken is minden nagyobb fúszerkereskedésben kaphatók, de tisztelt háziasszonyaink nemcsak a saját érdekükben, hanem a hazai fpar előmozdítása érdekében is fognak cselekedni, ha következetesen Szalády-féle kávéval kérének és más gyártmányt nem fogadnak el, mert a t. kereskedő urak nagyobb része csak azért nem vesz tudomást e hazai termekről, mert a külföldi után talán több jutalekot kap.

Apró cseprő. — Egy lengyel zsidó évek óta minden bécsi vásárra felszokott koldulni.

A minap is feljött Bécsbe, de ez alkalommal csak azért, hogy nagykereskedőknél vásárlásokat tegyen.

Az egyik üzletben ráismertek a régi foglalkozására.

— Ugyan kérem, kérdik tőle, — hogy van az, hogy ön még tavaly is koldulgotott nálunk, s most kereskedőként vásárol?

— Hát úgy, felelt ez, hogy a lengyel zsidó előbb kéreget s csak aztán kereskedik míg más zsidó előbb kereskedő s aztán jár koldulni.

— Én nem is óhajtok mindég boldog lenni, Édesbb tövis után rózsákon pihenni!

Szemere M. — A türelem ékesíti a nőt, ösmerteti meg a valódi férfit. Kedvelhetjük azt a gyermekben, magasztalhatjuk az ifjunál.

Tertullian. — A jó barát meghívja menjen örömrre, hivatalnani a bubánatra.

DEMOKRITOS. — A zsidókról. (Hunfalvi János: „Kirándulás Máramarosba.“) Viskról egyenest Máramaros-Szigetbe mentünk, meg nem állapodva se Hosszmezőn, se Tésősen. Sziget mint a nagy vármegye központja, a kincstári és megyei tisztviselői székhelye, tetemes ki terjedésű s városiasabb jellegű helység, mint a többi koronaváros. Főutcájá elég tágas; nagy és részint szép köz- és magánépületek sorakoznak két oldalán. A reformátusok még egészen fel nem épített templomán s a megyeházán kívül a kincstári épületek tünnek fel leginkább. A többi utcákban jobbra csak kis házak vannak. Járda csak a piac két oldalán van, s az utcák többnyire meg burkolatlanok. Világításról még szó sincs. A vár lakosai magyarok, románok, oroszok és zsidók. Ezek mind Sz gethen, mind egész Máramarosban mindinkább szaporodnak, mindnyájban orthodoxok tehát hosszú kaftánban, bőrsüvegben járnak, s a jellemzetes gyűrűs hajfűrt az apró fiúknál sem hiányzik. Ok a tisztaságot kedvelő hollandiaknak valóságos antipodesei. Természetesen minden bolt az ő birtokukban van; nekem csak a trafikába kellett egy-kétszer mennem, jóakaróim figyelmeztettek, vigyázzak magamra nehogy ruhám valamiképen érintkezésbe jöjjön a trafikán kaftánjával.

Magyarorsz. Kárpát egylet évkönyve. (II. évf. 1875. 1721.)

Felcél szerkesztő Gáspár Imre. Kiadó Kutasi Imre.

Huzás már Pénteken!

KINCSEM-SORSJEGYEK á 1 ft.

11 sorsjegy 10 ft.

Főnyeremény 6 sorsjegy 5 ft 50 kr.

50.000 ft.

Kincsem-Sorsjegyek kaphatók:
a magyar lovar-egylet sorsjegy-irodájában: Budapest. Váci-utca 6. sz.
DEBRECZENBEN: a dohánytözsdékben és lapunk kiadóhivatalában.

A debreczeni első ipartársulati bank
felszámoló f. év Julius 31-én délelőtt 10 órakor Kis-uj-
utca 1734 szám a házban tartandó rendes

KÖZGYŰLÉSRE

a t. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívják.

Tárgysorozat:

1. A felszámoló bizottság jelentése.
2. Számadások megvizsgálása.
3. Beadványok tárgyalása.

Mindazon részvényesek, kik e gyűlésen részt venni kívánnak, részvényei-
ket az alapsz. 82., 83 § értelmében 3 nappal a közgyűlés előtt az intézet helyisé-
gében letenni kötelesek, kivévn a vidéki részvényesek, kik részvényeiket a közgyű-
lés napján 9 óráig is letelhetik.

Kelt Debreczen 1887. Junius 28.

A felszámoló bizottság.

Utolsó mérleg számla.

Vagyon		Teher	
Lakás és ingatlanok	697 84	Részvény-tőke	30000 —
Hitelegyleti váltók és ka- mathátrányok	71887 83	Tartalék	2169 16
Függő követelések	2802 15	Könyvetét	16338 93
Kötvény kölcsönök s előlegek	5901 17	Folyó számla hitelező	1547 03
Bank váltók	4903 96	Visszleszámitolás	12990 —
Pénztár állapot	42 43	Különbözők	15856 29
		Egyenleg	7333 97
	86235 38		86235 38

SALGÓ-TARJÁNI TÖMÖR (darabos) és KOCZKA-SZÉN.

A közeledő cséplési idény alkalmából ajánljuk a t. cz. gaz-
dászoknak

LOCOMOBIL GÉPEK FÜTÉSÉHEZ

legjobb sikerrel alkalmas és évek óta elismert

tömör (darabos) és koczka szenünket

kivánatra minden vasuti állomásra szállítva és a legolcsóbb árak
mellett.

SALGÓ-TARJÁNI KÖSZÉNBANYA-RÉSZVÉNY-TÁRSULAT
BUDAPESTEN, JÓZSEF-TÉR 12. SZ. C.

Az igazgatóság.

Látványosság Debreczenben

Alólrottanak van szerencséje a mélyen tisztelt közönséggel tudatni, hogy
helyben, a Hungária kávéházzal szemben, kilencz év óta fen-
állott kész férfi és gyermek ruharaktárt a

Piacz és Miklós-utczai sarok boltba, Czegely házban, a megyeházzal szemben

tetemesen nagyobbítva, a kor igényeinek megfelelően s egészen nagy
városi minta szerint berendeztem és miután nevezett üzlet egy kizáró-
lagos

Bécsi kész férfi és gyermekruha nagykereskedés fiókküzlete.

azon kellemes helyzetben vagyok, hogy minden czikkeimet a leg-
olcsóbb árakban kiszolgálhassam.

Köszönetem kifejezésével az eddigi pártfogásért, ezt jövőre is
kérve maradtam

teljes tisztelettel
Feuerwerker Ignácz.

KRONDORFI

savanyuviz friss töltésben kapható minden fűszer-
üzletben és vendéglőben.

Főraktár:

CSANAK JÓZSEF-nél.

5589—5593. út.

1887.

Árverési hirdetés.

Dr. Dusóczky Ferencz hagyatékához
tartozó butorok és egyéb ingóságok a
Nagy-Csapó-utczai 332. sor számú ház-
nál az 1887. évi július hó 2-ik napján
azaz csütörtökön d. e. 9 órakor kezdődő
árverésen Öry Sámuel árvaszéki elnök
által készpénz fizetés mellett el fognak
adatni.

Miről a v e n n i szándékozók
értesítettek.

Kelt Debreczenben, 1887. jul. 16.

A városi árvaszéktől

Tüdőbetegek gyógyítása,

Gümőkórosok, aszkórosok, sorvadásban szenvedők,
fuladozók, nehezen lélegzők, hosszan tartó tüdő-
hurutosok stb. sürített lég

belégzése által

(Rectal-Injection.)

Ezen gyógymód csudálatra méltó eredmé-
nyeket mutat fel az orvosi tudományban. Gyors és
biztos eredmények után minden orvos és tanár
szaklapokban a legmelegebben ajánlja ezen eljárást
a világ minden részeiben

Igen gyakran már három napi belégzés
használatá után gümőkórosok, aszkórosok, sorva-
dóknál köhögésben, hideglelésben is. Hetekint a
test 1/2 k°-val gyarapszik, ugy annyira, hogy ezen
üdülok képesek ismét a legnehezebb foglalkozá-
sokhoz visszatérni.

Nehezen lélegzőknél 1/2 órai belégzés után
könnyű lélegzés áll be; állandó használatnál ezen
baj egészen elmúlik, sőt a gümőkórosoknál is las-
sacskán eloszlatja e bajt a javulás áll be. Harmincz
ily betegnél, kik már az utolsón voltak, belégzés
által tökéletesen kigyógyultak.

A világ minden nagyobb kórházaiban, ép
ugy Bécsben, a cs. kir. általános betegek házában
ezen sürített lég

belélegzés készülék

évek óta sikeresen használtik.

Eze ről bizonyítványok van k. A cs. kir.
betelegzés készülék (Rectal-Injection) hozzá tar-
tozó teljes felszereléssel, sürített lég készítésére
hozzá való utasítással, orvosok, vagy betegeknek k
saját használatra, megrendelhető:

Dr. ALTMANN KÁROLY-tól

BÉCSBEN,

VII. Mariahilfer-Strasse 80. szám.

Ára 6 forint és 30 kr., pakolással együtt.

Az összeg előleges bekládése mellett vagy
utánvétél.

Ezen gyógymód sem nem terhes, sem nem háborító.